

nominał	200 zł
metal	900/1000 Au
stempel	lustrzany
średnica	27,00 mm
masa	15,50 g
wielkość emisji	2.000 szt.

Awers: Na tle stylizowanego zapisu nutowego: postać skrzypka, z lewej strony wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, poniżej napis: *dolce ma sotto voce* oraz napis: 200 / ZŁ; z prawej strony oznaczenie roku emisji: 2001. U dołu półkołem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Wizerunek Henryka Wieniawskiego. U dołu stylizowane faksymile podpisu Henryka Wieniawskiego.

Na boku napis: XII MIĘDZYNARODOWY KONKURS SKRZYPCOWY IM. HENRYKA WIENIAWSKIEGO, rozdzielony gwiazdką.

Projektant monety: *Robert Kotowicz*

nominał	10 zł
metal	925/1000Ag
stempel	lustrzany
średnica	32,00 mm
masa	14,14 g
wielkość emisji	28.000 szt.

Awers: Powyżej stylizowanego pulpitu skrzypcowego i fortepianowego wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, poniżej trójce skrzypiec. Z lewej strony oznaczenie roku emisji: 2001, z prawej strony napis: 10 ZŁ. U góry półkołem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Wizerunek Henryka Wieniawskiego. U dołu stylizowane faksymile podpisu Henryka Wieniawskiego. Z lewej strony postać skrzypka. U góry, w tle, stylizowana klawiatura fortepianu.

Na boku napis: XII MIĘDZYNARODOWY KONKURS SKRZYPCOWY IM. HENRYKA WIENIAWSKIEGO, rozdzielony gwiazdką.

Projektant monety: *Robert Kotowicz*

nominał	2 zł
metal	stop CuAl5Zn5Sn1
stempel	zwykły
średnica	27,00 mm
masa	8,15 g
wielkość emisji	600.000 szt.

Awers: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-01, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ, w otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Wizerunek Henryka Wieniawskiego. Z lewej strony napis: HENRYK / WIENIAWSKI / 1835-1880 na tle rysu skrzypiec i pulpitu skrzypcowego.

Na boku ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Projektant awersu: *Ewa Tyc-Karpińska*
Projektant rewersu: *Robert Kotowicz*

Monety zostały wyprodukowane w Mennicy Państwowej SA w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP

Monety kolekcjonerskie

W dniu 12 września 2001 r. Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety kolekcjonerskie „XII Międzynarodowy Konkurs im. Henryka Wieniawskiego”, o nominałach:

- 200 zł - wykonana stemplem lustrzanym w złocie,
- 10 zł - wykonana stemplem lustrzanym w srebrze,
- 2 zł - wykonana stemplem zwykłym w stopie CuAl5Zn5Sn1, tzw. „Nordic Gold”.

Wieniawski należy do grona najwybitniejszych polskich muzyków. Niestety, jego dorobek - w przeciwieństwie do dorobku innych polskich kompozytorów, takich jak: Fryderyk Chopin, Witold Lutosławski, Karol Szymanowski, Henryk Górecki czy Krzysztof Penderecki - wciąż pozostaje niezbyt znany nie tylko w świecie, ale również w jego ojczystym kraju. W celu rozpropagowania i spopularyzowania jego twórczości, w latach pięćdziesiątych rozszerzono ramy programowo-organizacyjne

konkursów im. Henryka Wieniawskiego o Międzynarodowe Konkursy Kompozytorskie oraz Międzynarodowe Konkursy Lutnicze.

Towarzystwo Muzyczne im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu jest najstarszym świeckim stowarzyszeniem muzycznym o historycznych tradycjach. Powstało w 1885 r. pod pierwotną nazwą „Koło Śpiewackie Polskie”. Obecnie zrzesza twórców kultury, artystów, działaczy i melomanów, pełni wiele funkcji organizacyjnych w życiu muzycznym kraju. Najbardziej znaną i cenioną formą działalności Towarzystwa są wspomniane Międzynarodowe Konkursy.

Ponadto, dla podkreślenia rangi i znaczenia dorobku twórczego swego patrona Towarzystwo podjęło starania, aby rok 2001 został ogłoszony rokiem Henryka Wieniawskiego. W tym bowiem roku organizowane są dwa międzynarodowe konkursy im. Henryka Wieniawskiego: XII Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy, w dniach 13 - 17 października oraz X Międzynarodowy Konkurs Lutniczy, w dniach 16 - 23 września.

Przewodniczącym Jury XII Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego został najwybitniejszy skrzypek naszej ery Shlomo Mintz, którego obecność podkreśla znaczenie samego Konkursu i przyczynia się do ugruntowania jego wysokiej rangi artystycznej w świecie oraz do spopularyzowania twórczości Henryka Wieniawskiego.

Henryk Wieniawski urodził się w 1835 r. w Lublinie. Jako ośmioletnie dziecko opuścił w 1843 r. Polskę i wyjechał na studia muzyczne do Paryża, gdzie w latach 1843 - 1846 studiował w konserwatorium u Josepha Lamberta Massarta. Nigdy już na stałe nie wrócił do ojczyzny. Był obywatelem świata w pełnym tego słowa znaczeniu. Jego domem stały się wagony kolejowe, dyżurne i hotele. Wyjątek stanowił dwunastoletni okres kontaktów petersburskich i okres, kiedy zamieszkał w Brukseli. Większość czasu jednak spędził na podróżach koncertowych po Europie.

W swych niezliczonych wояżach po świecie nie omijał kraju rodzinnego, gdzie dał około 130 koncertów. Uprzywilejowane miejsce w związkach artysty z krajem zajmowała Wielkopolska i Poznań.

Henryk Wieniawski koncertował wspólnie z bratem Józefem, pianistą. W 1853 r., po ukończeniu rosyjskiego tournée, bracia podjęli kolejne europejskie podróże koncertowe. Rozpoczęli je serią koncertów w Wiedniu. Koncertowali następnie w Krakowie, uzdrowiskach czeskich oraz ponownie w Moskwie. Z wyjątkowymi honorami przyjmowani byli także w Monachium i innych miastach Bawarii. Od lutego do kwietnia 1854 r. dali 16 koncertów w Berlinie, w tym dwa na dworze królewskim. Niezwykle gorące przyjęcie przez słuchaczy i krytykę berlińską potwierdziło najwyższą renomę polskich wirtuozów w tej części Europy.

W kwietniu 1854 r. przebywał w Berlinie Franz Wallner, dyrektor Teatru Miejskiego w Poznaniu. Zaintrygowany sławą braci Wieniawskich, zorientowawszy się, iż właśnie zakończyli tutejsze koncerty, namówił ich na przyjazd i występy w Poznaniu.

Kwietniowe koncerty braci Wieniawskich odbyły się w Teatrze Miejskim w Poznaniu i zostały przyjęte z niesłychanym entuzjazmem, tym bardziej że było to pierwsze spotkanie artystów z mieszkańcami grodu Przemysława. Kolejne koncerty zaczęły się już w połowie czerwca i trwały do 4 lipca 1854 r.

Na koncertach braci Wieniawskich gromadziły się nie tylko elity intelektualne, ale także prości, zakochani w ich muzyce słuchacze. *Grand duo polonais* oparty na pieśniach moniuszkowskich, jak i inne utwory z polskim, ludowym rodowodem wzbudzały niespotykany aplauz.

Wśród społeczeństwa karmionego obcymi ideami, obcą kulturą, ciemzonego przez zaborcę koncerty te nabrały innych wymiarów. Bracia Wieniawscy wykonywali muzykę o najwyższych walorach artystycznych i narodową w formie. Wyzwolili wśród polskich słuchaczy uczucia wzniosłe, ale zarazem bliskie, serdeczne i swojskie. Ich koncerty były nie tylko przeżyciem artystycznym, ale i patriotyczną manifestacją, potęgującą poczucie jedności narodowej Polaków.

Następnie Henryk i Józef koncertowali w Belgii i Niemczech. W połowie 1855 r. odwiedzili rodzinny Lublin. Podjęli tu ważną decyzję artystycznego rozstania. Nie było to rozstanie z powodu sprzeczności, lecz z rozsądku. Byli zbyt wielkimi indywidualnościami, by dzielić wspólną karierę. Zresztą w następnych latach jeszcze wielokrotnie wspólnie koncertowali.

Henryk przez wiele miesięcy występował w miastach niemieckich, a następnie dał 112 gorąco przyjętych przez publiczność koncertów w Holandii, Belgii i ponownie w Niemczech. Wiosną 1857 r. we Lwowie dał wspólnie z bratem osiem koncertów. Wystąpił m.in. w Krakowie, Kaliszu i Królewcu. Na przełomie maja i czerwca przybył do Kalisza, skąd udał się na cztery koncerty do Królewca.

W czerwcu 1857 r. Wieniawski rozpoczął trzecią już muzyczną wizytę w Poznaniu, gdzie wystąpił w sali słynnego Hotelu „Bazar”, tym razem z samodzielnym koncertem. Na przełomie czerwca i lipca dał kolejne trzy koncerty w sali Teatru Miejskiego.

We wszystkich relacjach z poznańskich koncertów, zarówno prasy lokalnej, warszawskiej, krakowskiej, jak i berlińskiej, podkreślano czołową pozycję Wieniawskiego w europejskiej wiolinistyce. Zasygnalizowany w recenzjach z tych koncertów polski charakter jego wirtuozostwa, jak również to, że nie jest ono celem samym w sobie, lecz podporządkowane jest wyższym walorom muzycznym, były odtąd częstymi motywami ocen zagranicznych krytyków muzycznych. W recenzjach tych podkreślano duży rozwój artystyczny Wieniawskiego w porównaniu z wykonawstwem sprzed trzech lat, zauważając, że jego gra stała się głębsza artystycznie, dojrzała i jeszcze bardziej rozwinięta się niezwykła biegłość techniczna artysty.

Z końcem lat czterdziestych, dla Henryka Wieniawskiego nastąpił okres intensywnej aktywności koncertowej. Od 1848 r. dawał liczne koncerty w Polsce, Europie i USA. Obok działalności artystycznej zajął się pracą pedagogiczną jako profesor konser-

watorium w Petersburgu. Właśnie w Petersburgu, od 1860 do 1871 r., był nadwornym skrzypkiem carskim. W okresie od 1872 do 1874 r. koncertował z Antonem Rubinsteinem i Pauliną Luccą w USA, zdobywając światową sławę. Następnie w latach 1874-1876 uczył w konserwatorium w Brukseli.

W 1860 r. zawarł związek małżeński z Angielką Izabelą Hampton, której poświęcił słynną *Legendę*.

Od początku kariery artystycznej Wieniawski miał problemy ze zdrowiem. Zbyt intensywny, prawie „cygański” tryb życia i ciągłe podróże koncertowe osłabiały serce artysty. Ataki choroby powtarzały się coraz częściej i były coraz groźniejsze, szczególnie w ostatnich latach życia. Zdarzało się mu przerywać koncerty, przekładać z powodu choroby ich terminy, grać siedząc na krześle, jak choćby w 1878 r., kiedy przybył na kilka koncertów do Berlina. W kilka dni po tym wydarzeniu Wieniawski, pomimo złego samopoczucia, koncertował po raz ostatni w Poznaniu. Następnie, po koncertach w Wilnie i Mińsku, przeniósł się do Moskwy. Tu nastąpiło, niestety, kolejne bardzo groźne nasilenie choroby serca. Dawał jeszcze koncerty, lecz wśród straszliwych cierpień. Wydawać by się mogło, że lada dzień nastąpi kres jego życia. Z niewyobrażalnym bólem stawał na estradzie, ale kiedy brał skrzypce do ręki, grał jak dawniej - z maestrią. Nie poddawał się słabości. Podejmował kolejne podróże koncertowe: do Finlandii i na południe Rosji. Kryzys nastąpił w końcu 1879 r. - w stanie krytycznym przewieziony został do Moskwy.

Zmarł 31 marca 1880 r. w 45 roku życia.

Henryk Wieniawski uważany jest za jednego z najwybitniejszych skrzypków i kompozytorów drugiej połowy XIX wieku. W swej twórczości nawiązywał do polskiej muzyki ludowej (polonezy i kujawiaki). W swych kompozycjach stosował wiele różnorodnych środków artykulacyjnych i rozwiązań technicznych. Obok dzieł o charakterze wirtuozowskim komponował utwory śpiewne i liryczne. Ważniejsze kompozycje to koncerty skrzypcowe: *I fis-moll* (1853) i *II d-moll* (1870) oraz *Polonez koncertowy D-dur* (1853), *Kujawiak a-moll* (1853), *Kujawiak C-dur* (1853), *Capriccio-valse* (1854), *Scherzo-Tarantelle* (1856), *Legenda* (1860), *Études-Caprices* na dwoje skrzypiec (1863), *Fantazja koncertowa* na tematy z opery *Faust* (1868), *Deux mazourkas caractéristiques* (1870), *Polonez A-dur* (1870).

Rok 2001 - Rok Henryka Wieniawskiego - stał się doskonałą okazją do prezentacji wielu różnorodnych działań: koncertów, wystaw, konferencji naukowych, które w sposób pełny opisują wybitną i wyjątkową pozycję artysty w kulturze muzycznej Europy końca XIX wieku.

prof. Mirosław Pawłowski
Towarzystwo Muzyczne
im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu

Wszystkie monety kolekcjonerskie są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.